

Bemærkninger til forslaget

Andelsforeninger og -selskaber beskattes efter to regelsæt: efter de særlige regler om indkøbs-, produktions- og salgsforeninger sker ikke en normal indkomstopgørelse, men skatten beregnes som 16 pct. af en formueandel, der efter foreningens art kan variere mellem 4 og 6 pct. Betingelsen for denne beskatningsform er, at virksomheden tjener varetagelsen af medlemsinteresser. Fordeling af overskud skal ske i forhold til medlemmernes indkøb/leverancer. Den væsentligste aktivitet – det vil sige omsætning eller opkøb m.v. – skal hidrøre fra medlemmerne.

De andelsselskaber, der ikke opfylder ovenstående betingelser, vil normalt komme under de særlige regler om foreningsbeskatning, hvor der nok foregår en normal indkomstopgørelse, men hvor overskud indvundet ved leverancer til medlemmer ikke betragtes som erhvervsmæssig (= skattepligtig) indkomst.

De gældende særregler for andelsselskaber m.v. er overvejende historisk begrundede og uden særlig berettigelse i nutiden. Fra private virksomheder, der konkurrerer med andelsselskaber, har der vedvarende været kritik af den skattemæssige forskelsbehandling.

I 1981 fik Landsforeningen af Grovvarerhandlende professorerne Søren Gammelgaard og Thøger Nielsen til at udarbejde en redegørelse for grovvarerbranchens beskatningsforhold. Redegørelsen »Selskabsbeskatningen inden for dansk grovvarerhandel 1981« undersøger for perioden 1975–79 forskellen mellem grovvarerbranchens største virksomheder, der hver især dækker ca. 17 pct. af grovvarerbranchens samlede detailsalg. Den ene (DLG) er organiseret som andelsselskab og den anden (KFK) som aktieselskab.

Det hedder i redegørelsen side 7 og 10:

»Andelsvirksomheden *Dansk Landbrugs Grovvarerelskab a.m.b.a.* (DLG), der er dannet ved fusion af et stort antal andelsforeninger, har hovedsæd i København, men engros- og/eller detailsalg fra egne afdelinger over hele landet med undtagelse af Fyn. Selskabet har i de sidste fem regnskabsår, 1975–79, haft en samlet omsætning på 15,6 mia

kr., der er resulteret i et samlet regnskabsmæssigt overskud på 353 mill. kr. eller 2,3 pct. af omsætningen. I samme periode har DLG i skat betalt 22 mill. kr. svarende til 6,2 pct. af overskuddet, således at der efter skattens betaling var 331 mill. kr. eller 93,8 pct. af overskuddet til rådighed til udbetaling til andelshaverne og/eller til konsolidering af virksomheden.

Aktieselskabet Korn- og Foderstof Kompagniet (KFK), der er moderselskabet i en omfattende concern, har hovedsæde i Århus, men concernen har engros- og/eller detailsalg fra udsalgssteder over hele landet. I de samme fem regnskabsår, 1975–79, har KFK-concernen haft en omsætning på i alt 14,7 mia kr., der er resulteret i et regnskabsmæssigt overskud på 468 mill. kr. eller 3,2 pct. af omsætningen. Heraf er betalt i alt 172 mill. kr. i skat svarende til 36,8 pct. af overskuddet. Tilbage til udlodning til aktionærer og/eller konsolidering af virksomheden var således 296 mill. kr. eller 63,2 pct. af overskuddet.«

De to professorer sammenfattede deres vurdering således:

»Vor samlede konklusion er herefter, at det ikke er muligt at pege på en saglig begrundelse for de gældende særregler om beskatning af andelsforeninger, og at disse derfor må opfattes som udtryk for en skattemæssig forskelsbehandling af kommercielt og økonomisk ensartede virksomheder. Vore undersøgelser af grovvarerhandelen har vist, at denne skattediskrimination er af en sådan størrelsesorden, at den er i åbenbar modstrid med det i dansk skattemålgivning i øvrigt anerkendte princip om skattemæssig neutralitet, hvis indhold er, at ensartede virksomheder beskattes ens.«

Socialdemokratiet kan tilslutte sig denne konklusion.

Det må formodes, at de faktiske forskelle i beskatning mellem private og andelsejede selskaber i de senere år med lav indtjening har været langt mere beskedne end i den periode, der undersøges i Gammelgaards og Thøger Niensens redegørelse.

Desuden har de seneste forbedringer af afskrivningslovgivningen lettet byrden af den almindelige